

Editorial

Marián Mokáň, editor tohto čísla

Vážené čitateľky, vážení čitatelia,

diabetes mellitus patrí v súčasnosti medzi najrýchlejšie sa šíriace chronické ochorenia, postihujúce všetky vrstvy obyvateľstva. Je to ochorenie, ktoré je dramatické nielen svojím pandemickým charakterom, zdravotným dopadom na jedinca, ale aj významnými socioekonomickými dôsledkami. Z pohľadu prevalencie, mortality a morbidity postihuje hlavne krajiny s nízkym a stredným ekonomickým rastom. Približne až 80 % ľudí žije v málo rozvinutých krajinách, v ktorých rýchle zmeny životného štýlu, stravovacích návykov a starnutia populácie ako aj nepriaznivo sa meniaceho životného prostredia nesmierne rýchlo prispievajú k dramatickým míľovým krokom tejto pandémie. Absolútna väčšina týchto ľudí s diabetes mellitus v hore spomínaných krajinách je vo veku 60 rokov a menej. Samozrejme, že uvedená najväčšia skupina ľudí v týchto rozvojových krajinách a krajinách s priemerným rozmachom čelí aj omnoho vyššiemu počtu diabetických komplikácií, ich nárastu a neschopnosti sa s nimi správne vysporiadať. To je samozrejme aj ďalšou záťažou pre už dosť slabú ekonomiku a napätý balík financií pre zdravotnú starostlivosť, čo spätne všetko vedie k nikdy sa nekončiacemu obludnému, ďalej mohutnejúcemu circulus viciosus.

Medzi komplikácie diabetes mellitus samozrejme patria aj akútne komplikácie, ktoré často krát priamo ohrozujú jedinca s cukrovkou. Medzi takého patrí aj hypoglykémia, nízka hladina plazmatickej koncentrácie glukózy v krvi. Jej neoddeliteľný spoluhráč a partner je mozog – tkanivo, ktoré je neodmysliteľne energeticky závislé od stáleho a kontinuálneho prísunu glukózy. Faktory, ktoré ovplyvňujú nízku koncentráciu glukózy v krvi je veľa. Okrem základnej liečby u pacientov s diabetes mellitus na inzulíne alebo preparátov stimulujúcich sekréciu inzulínu B-bunkami to môžu byť zmenené stravovacie návyky neadekvátne k liečbe, ako aj demografické faktory, na ktoré sa myslí menej: vek, pohlavie, závislosť od dennej periódy (postabsorpčný respektíve postprandiálny stav), dĺžka hladovania, ako aj závažné ochorenia pečene, obličiek, respektíve iných orgánov.

Vzhľadom na nebezpečenstvo hypoglykémie sa snažia všetci, ktorí sa podieľajú nejakým dielom na zdravotnej starostlivosti, znížiť tento nepriaznivý dopad hypoglykémie na daného jedinca, pacienta. Prispievajú k tomu nielen edukačné aktivity v rôznej podobe, ale aj nové molekuly liečiv, analógov inzulínu, nové terapeutické postupy a stratégie.

Monotematické číslo, ktoré držíte v ruke, má takisto priniesť nové poznatky a údaje, ako aj súvislosti týkajúce sa nepriaznivého stavu hypoglykémie. Redakčný kolektív dúfa, že každý čitateľ, ktorý najnovšie číslo časopisu Forum diabetologicum otvorí, si v ňom nájde aspoň niekoľko nových rád a informácií týkajúcich sa nebezpečenstva nízkej koncentrácie cukru v krvi a jej vplyvu na životne dôležité orgány.

V Martine 26. marca 2014

Váš

prof. MUDr. Marián Mokáň, DrSc., FRCP Edin,
vedúci odborný redaktor časopisu Forum diabetologicum